

FEJLESZTŐ MŰVÉSZET, FEJLŐDŐ MŰVÉSZETPEDAGÓGIA

A kreatív gondolkodás fejlesztése

Irodalmi Szemle. Magyar és angol nyelvű cikkek, tanulmányok

2015-2024

összeállította: Szepesi Judit

2024

Tartalom

MAGYAR NYELVŰ CIKKEK, TANULMÁNYOK.....	2
KREATIVITÁS.....	2
KREATÍV GONDOLKODÁS	4
PROBLÉMAMEGOLDÓ KÉPESSÉG, PROBLÉMAMEGOLDÓ GONDOLKODÁS.....	5
VIZUÁLIS ÉSVERBÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ	6
ANGOL NYELVŰ CIKKEK, TANULMÁNYOK	7
CREATIVITY.....	7
CREATIVE THINKING.....	8
PROBLEM-SOLVING ABILITY, PROBLEM-SOLVING THINKING.....	9
DIVERGENT THINKING	10
VISUAL COMMUNICATION.....	10

MAGYAR NYELVŰ CIKKEK, TANULMÁNYOK

KREATIVITÁS

1. Bereczki E. (2019) A kreativitás fejlesztése digitális eszközökkel támogatott tanulási környezetben: Mit üzennek a kutatások az osztályterem számára és mikor hallgatnak? *Iskolakultúra*. 29. (4-5) 51-65.
https://real-j.mtak.hu/16720/7/EPA00011_iskolakultura_2019_04-05.pdf

Keywords: *a kreativitás fogalma, kreativitás fejlesztése, divergens gondolkodás, digitális eszközök, digitális környezet*

2. Dávid K. és Fehér Á. (2021) Empátia és kreativitás. *Fejlesztő pedagógia*. 32. (1-3) 109-116.

Keywords: *kreativitás fogalma, kreatív empátia, érzelmi intelligencia,*

3. Fazekasné Fenyvesi M. (2019) *A kreativitás fogalma és fejlesztése*
https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/4396/11_fazekasne.pdf?sequence=1&-isAllowed=y

Keywords: *kreativitás, terminológia, pedagógusképzés, kreativitás folyamata*

4. Geisbühl T.(2023) Az önismeret és a gondolkodás, a problémamegoldás fejlesztése a vizuális művészet eszközeivel. *Pedagógiai LaPOK*. (6). 31-37. p.
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/pok/Budapest/2023/pedagogiai_laP OK6.pdf

Keywords: *kreativitás, önismeret, művészettel nevelés, vizuális kultúra,*

5. Kárpáti A., Nagy A. (2019) Digitális kreativitás – a vizuális és informatikai kultúra szinergiája. *Iskolakultúra*.29. (4-5). 86-98.
https://real-j.mtak.hu/16720/7/EPA00011_iskolakultura_2019_04-05.pdf

Keywords: *kreativitás fogalma, vizuális kultúra, digitális környezet, vizuális művészetek, vizuális és médiapedagógia*

6. Klima G. (2021): Egy STEAM oktatásimodell-kísérlet társadalmilag érzékeny témákban. *Új Pedagógiai Szemle*. 11-12. 85-95.
<https://upszonline.hu/index.php?article=711112011>

Keywords: *STEAM oktatásimodell, vizuális kultúra tantárgy, biológia tantárgy, tanári kreativitás, kreatív pedagógia, technológia*

7. Kovács O. és Révész J. (2024) A népzene és kreativitás összefüggései óvodáskorban. *Parlando* 66, (1).
<https://www.parlando.hu/2024/2024-1/Kovacs-Revesz.pdf>

Keywords: *kreativitás, kreativitás fogalma, népzene, óvodáskor, zenei nevelés, Kodály Zoltán*

8. Mező K., Mező F. és Szabóné Balogh Á. (2017) A tesztfelvétel időtartamának hatása a kreativitástesztek eredményeire. *Magyar Pszichológiai Szemle*. 72.(3) 311-324.
<https://doi.org/10.1556/0016.2017.72.3.1>
<https://akjournals.com/view/journals/0016/72/3/article-p311.xml>

Keywords: *kreativitás; idő; intelligencia; teszt;*

9. Mohás L. (2018) A kreativitás veszélyei. *Műhely*. 42. (3), 51-55.
https://real-j.mtak.hu/25183/3/Muhely_2018_41_3_.pdf

Keywords: *kreativitás fogalma (kulturális megközelítésben), művészet, művész, kreatív ember, pszichológia,*

10. Szettele K. (2020) Kreatív pedagógia. A kreativitás fejlesztésének oktatási koncepciója. *Új pedagógiai szemle*. 70. (11-12) 58-80.
https://www.researchgate.net/publication/355198579_Kreativ_pedagogia_-_A_kreativitas_fejlesztesenek_oktatasi_koncepcioja

Keywords: *kreativitás, kreatív pedagógia, kreatív tanulási környezet, kreatív nyelvtanítás*

11. Tóth L. (2018) A kreativitás mérése. *Tehetség*. 26. (1) 14.
http://www.mateh.hu/tehetsegkonyvtar/Dr_Tohtanulmanyok/A_kreativitas_merese.pdf

Keywords: *tehetség fogalma, kreativitás és személyiség, Tóth-féle Kreativitás Becslő Skála (TKBS), divergens gondolkodás*

1. Klima G. (2021). Digitális kreativitás fejlesztés távoktatási környezetben - Egy 3D tervező projekt. *Vizuális Kultúra*, 1(4), 38-43.

<http://vizualiskultura.ujsag.hu/wp-content/uploads/2021/07/2.%20Klima.pdf>

Keywords: vizuális kultúra, kreativitás fejlesztése, STEAM, 3D,

2. Molnár Gy., Turcsányiné Szabó M. és Kárpáti A. (2019). Az interaktív tanulási környezetektől a módszertani megújuláson át a kreatív önkifejezésig. *Új Pedagógiai Szemle*. Évf. (11-12)

<https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-pedagogiai-szemle/az-interaktiv-tanulasi-kornyezetektol-a-modszertani-megujulason-at-a-kreativ?abstract#main-content>

Keywords: kreatív önkifejezés, technológia, módszertan, digitalizáció, online környezet

3. Pásztor A. [2016] A kreativitás mérésének lehetőségei online tesztkörnyezetben

<https://core.ac.uk/download/pdf/35347328.pdf>

Keywords: kreativitás, teszt, képesség, képességfejlesztés, divergens gondolkodás

1. Babály, B., Kárpáti A. (2015): Téri képességek vizsgálata papír alapú és online tesztekkel. *Magyar Pedagógia*, 115. (2). 67–92.

http://www.edu.u-szeged.hu/mped/document/Babaly_MPed2015267.pdf

Keywords: vizuális nevelés, térábrázolás, térszemlélet, 4-6. évfolyam, kutatási projekt

2. Molnár, G. (2017). A problémamegoldó és tanulási stratégiák változása 11 és 19 éves kor között: Logfile elemzések. *Magyar Pedagógia*, 117(2), 221–238.

<https://doi.org/10.17670/MPed.2017.2.221>

Keywords: problémamegoldás fogalma, naplófájl elemzés, kutatási stratégia

3. Molnár, G. (2016). Interaktív problémamegoldó környezetben alkalmazott felfedező stratégiák hatékonysága és azok változása: logfájl-elemzések. *Magyar Pedagógia*, 116(4), 427–453.

<https://doi.org/10.17670/MPed.2016.4.427>

Keywords: problémamegoldó stratégiák, VOTAT-stratégia, 3-12 évfolyam

4. Pásztor-Kovács, A., Pásztor, A., & Molnár, G. (2020). A csoportmunkához szükséges képességek vizsgálata: A kollaboratív képességek kérdőív validálása. *Magyar Pedagógia*, 120(3), 269–296.

<https://doi.org/10.17670/MPed.2020.3.269>

Keywords: kollaboratív problémamegoldó képesség, OECD, PISA eredmények, kutatási eredmény, eDia-rendszer, 8. évfolyam

5. Pásztor-Kovács, A., Pásztor, A., & Molnár, G. (2018). Kollaboratív problémamegoldó képességet vizsgáló dinamikus teszt fejlesztése. *Magyar Pedagógia*, 118(1), 73–102.

<https://doi.org/10.17670/MPed.2018.1.73>

Keywords: kollaboratív problémamegoldó képesség, képességfejlődés, kommunikáció, standarizált teszt-környezet, 7. évfolyam

6. Pásztor-Kovács, A. (2015). Kollaboratív problémamegoldó képesség: egy új, integratív elméleti keret. *Iskolakultúra*, 25(2), 3–16.

<https://doi.org/10.17543/ISKKULT.2015.2.3>

Keywords: problémamegoldó képesség fogalma, probléma- és problémamegoldás-típusok, kooperáció, kollaboráció,

VIZUÁLIS ÉSVERBÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ

1. Bíró I. (2023). A vizuális kommunikáció alkotói részképességeinek online mérése az 5–8. évfolyamon.

https://doktori.bibl.u-szeged.hu/id/eprint/11947/1/Biro_Ildiko_Disszertacio.pdf

Keywords: vizuális kommunikáció, 5-8. évfolyam, vizuális műveltség, kutatási eredmény,

2. Bíró, I. (2019). A vizuális kommunikáció tudáselemei, alkotói részképességeinek fejlesztése és értékelése. *Magyar Pedagógia*, 119(4), 329–355.

<https://doi.org/10.17670/MPed.2019.4.329>

Keywords: vizuális kommunikáció fogalma, vizuális nyelv, képalkotás fejlődése, vizuális framework, kutatási eredmény

3. Kárpáti A. (szerk) (2021). *Kézikönyv a vizuális kommunikáció tanításához: a „Moholy-Nagy Vizuális Modulok – a 21. század képi nyelvének tanítása” című kutatási programhoz*

https://vizualiskultura.elte.hu/sites/default/files/announcement/karpati_szerk.2021_vizualis_kommunikacio_moholy_modulok_1.pdf

Keywords: vizuális kommunikáció, kutatási eredmény, pedagógusképzés, MOME, 8 évfolyam,

4. Simon, T., Kárpáti, A. (2020). A vizuális kommunikációs képesség online diagnosztikus mérése 4–6. évfolyamon. *Magyar Pedagógia*, 120(1), 3–31.

<https://doi.org/10.17670/MPed.2020.1.3>

Keywords: vizuális kommunikáció fogalma, vizuális képesség, kutatási eredmény, 4-6. évfolyam,

5. Simon T. (2018) A vizuális kommunikációs képesség diagnosztikus mérése 4-6. évfolyamban

https://doktori.bibl.u-szeged.hu/id/eprint/10005/1/simon_tunde_ertekezes_2018.pdf

Keywords: vizuális kommunikáció fogalma, vizuális kommunikációs képesség, 4-6. évf., 10-12. évf., digitalizáció, online környezet, kutatási eredmény,

1. Aburezeq, K., & Kasik, L. (2023). The characteristics of social problem-solving among Palestinian adolescents. *Hungarian Educational Research Journal*, 13(2), 155-169. <https://doi.org/10.1556/063.2022.00130>

Keywords: problémamegoldás, serdülők, Pisa

2. Fomina, N. & Belov, D. (2018). Artistic development of gifted children on the basis of Pictorial activity. *Journal of Pharmaceutical Sciences and Research*, 10(9), 2364-2372. <https://www.jpsr.pharmainfo.in/Documents/Volumes/vol10Issue09/jpsr10091853.pdf>

Keywords: művészettel nevelés, kreativitás, kreatív pedagógia, kreatív pedagógus, motiváció, önképzés

3. Hegedus, T., Segarra, V.A., Allen, T.G., Wilson, H., Garr, C., & Budzinski, C. (2016). The Art-Science Connection: Students create art inspired by extracurricular lab investigations. *The Science Teacher*, 83(7), 25-31.

Keywords: művészettel nevelés, kreativitás, kreatív pedagógus, felsőoktatás

1. Kárpáti, A., Babály, B. (2021). Development of spatial skills through the Moholy-Nagy Visual Modules: A longitudinal study. In D. M. Baylen (Ed.), *Crossing boundaries and disciplines: the book of selected readings 2019* International Visual Literacy Association (IVLA), 24-43. <https://ivla.org/wp-content/uploads/2021/04/C2-FINAL-TBSR-2019-KARPATI-BABALY-FINAL.pdf>

Keywords: művészeti nevelés, értékelés, fejlesztés, térképességek, térbeli információfeldolgozás

2. OECD (2024), *PISA 2022 Results (Volume III): Creative Minds, Creative Schools*, PISA, OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/765ee8c2-en>.

Keywords: Pisa felmérés eredményei 2022, kreativitás, kreatív gondolkodás, vizuális művészet,

3. OECD (2023a), *PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education*, PISA, OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/53f23881-en>

Keywords: Pisa felmérés eredményei 2022, tanulás helyzete,

4. OECD (2023b), *PISA 2022 Results (Volume II): Learning During – and From – Disruption*, PISA, OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/a97db61c-en>

Keywords: Pisa felmérés eredményei 2022, tanulási problémák,

5. Sternberg, R. J. (2015). Teaching for creativity: The sounds of silence. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 9(2), 115. <https://doi.org/10.1037/aca0000007>

Keywords: pszichológia, esztétika, kreativitás, kreatív gondolkodás, művészetpedagógia,

1. Babály, B., & Kárpáti, A. (2016). The impact of creative construction tasks on visuospatial information processing and problem solving. *Acta Polytechnica Hungarica*, 13(7), 159-180. https://acta.uni-obuda.hu/Babaly_Karpati_71.pdf

Keywords: térbeli képességek; kreatív problémamegoldás; 3D modellezés; projektpedagógia; virtuális tanulási környezet

2. Bouckaert, M. (2023). The assessment of students' creative and critical thinking skills in higher education across OECD countries: A review of policies and related practices, *OECD Education Working Papers*, No. 293, OECD Publishing, Paris <https://doi.org/10.1787/35dbd439-en>.

Keywords: kreatív gondolkodás, kritikus gondolkodás, felsőoktatás, OECD országai,

3. Cheska R. (2017). Listserv Roundup: Add more STEAM to your classes. *Science Scope*, 41(1), 18-22

Keywords: STEAM, 6-8 évfolyam, pedagógusképzés, problémamegoldás, kreatív gondolkodás,

4. Cimermanova, I. (2015): Creativity in EFL Teacher Training and Its Transfer to Language Teaching. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 197. 1969-1975. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.07.562>

Keywords: tanárképzés, kreativitás, önhatékonyság, felkészítő tanár, kreatív tanítás

5. Dilekci, A., Karatay, H. (2023): The effects of the 21st century skills curriculum on the development of students' creative thinking skills. *Thinking Skills and Creativity*, 47. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2022.101229>

Keywords: kreativitás, kreatív gondolkodás, Törökország, divergens gondolkodás, pedagógusképzés,

6. Lai, E., R., Yabro, J., DiCerbo, K. & DeGeest, E. (2018). Skills for today: What we know about teaching and assessing creativity. London, UK: Pearson. <https://www.semanticscholar.org/paper/Skills-for-Today%3A-What-We-Know-about-Teaching-and-DiCerbo-Lai/ada64b468ef672d2af4a49022d1d41a3202b2ed6>

Keywords: kreatív gondolkodás, kreatív pedagógia, pedagógusképzés, kommunikáció, készségfejlesztés,

7. Vincent-Lancrin, S., et al. (2019). Creativity and critical thinking in everyday teaching and learning. in *Fostering Students' Creativity and Critical Thinking: What it Means in School*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/10f841e0-en>.

Keywords: pedagógusképzés, kreatív gondolkodás, kritikus gondolkodás, OECD, problémamegoldás

1. Cheruvalath, R. Chandrakant, S. (2024) Fostering meta-moral cognitive skills among pre-service teachers using creative problem-solving processes. *Thinking Skills and Creativity*. 54. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2024.101670>.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1871187124002086>

Keywords: *kreatív problémamegoldás, pedagógusképzés, képességfejlesztés*

2. Henriksen, D. Mishra, P. & Fisser, P. (2016). Infusing Creativity and Technology in 21st Century Education: A Systemic View for Change. *Journal of Educational Technology & Society*, 19(3), 27–37. <http://www.jstor.org/stable/jeductechsoci.19.3.27>

Keywords: *kreativitás, technológia, tanárképzés,*

3. Hesse, F., Care, E., Buder, J., Sassenberg, K. & Griffin, P. (2015): A Framework for Teachable Collaborative Problem Solving Skills. DOI:[10.1007/978-94-017-9395-7_2](https://doi.org/10.1007/978-94-017-9395-7_2)
https://www.researchgate.net/publication/267414524_A_Framework_for_Teachable_Collaborative_Problem_Solving_Skills

Keywords: *kollaboráció, problémamegoldás, együttműködés, pedagógusképzés,*

4. Miller, D. L. (2015). Cultivating Creativity. *The English Journal*, 104(6), 25–30. <http://www.jstor.org/stable/24484423>

Keywords: *kreativitás, fejlesztőpedagógia, kreatív problémamegoldás, osztálytermi órák,*

5. Seed, A., & Mayer, C. (2017). Problem solving. In J. Call, G. M. Burghardt, I. M. Pepperberg, C. T. Snowdon, & T. Zentall (Eds.), *APA handbook of comparative psychology: Perception, learning, and cognition* 601–625. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/0000012-027>

Keywords: *pszichológia, problémamegoldás, kutatási eredmény, APA kézikönyv, tanulás és megismerés*

6. Tasgin, A., Dilek, C. (2023) The mediating role of critical thinking dispositions between secondary school student's self-efficacy and problem-solving skills. *Thinking Skills and Creativity*. 50. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2023.101400>.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1871187123001682>

Keywords: *középiskolások, hatékonyság, problémamegoldás, kutatási eredmény*

DIVERGENT THINKING

1. Mark A. Runco, Ahmed M. Abdulla Alabbasi. (2024) Interactions among dimensions of divergent thinking as predictors of creative activity and accomplishment. *Thinking Skills and Creativity* 53. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2024.101583>.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1871187124001214>

Keywords: *divergens gondolkodás, kreatív tevékenység, kreatív teljesítmény, rugalmasság,*

2. Resnick, M.S. (2023) Teachers' presentation of higher-order thinking questions and student engagement: Missing out on HOT opportunities. *Thinking Skills and Creativity* 50. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2023.101412>
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1871187123001803>

Keywords: *magasabb rendű gondolkodás, kreativitás, pedagógusképzés*

3. Song, L. Zhang, Q. Zhao, B. Bai, X. (2024) The more open, the more creative? The metaphorical effects of postural openness on divergent thinking and convergent thinking. *Thinking Skills and Creativity*. 54. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2024.101675>.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S187118712400213X>

Keywords: *konvergens gondolkodás, divergens gondolkodás, metakommunikáció, testtartás,*

VISUAL COMMUNICATION

1. Billmayer, F. (2016). Situations in which visual literacy competencies are required and in which they become apparent. In E. Wagner & D. Schönau (Eds.), *Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Visual Literacy / Common European Framework of Reference for Visual Literacy. A Prototyp* (pp. 91-98., 211-245). Münster-New York: Waxmann Verlag.

Keywords: *vizuális kommunikáció, diagnosztikus mérés,*